

PŘÍSPĚVEK K FAUNISTICE NESYTEK ČESKOSLOVENSKA II

BEITRAG ZUR FAUNISTIK DER GLASFLÜGLER DER ČSSR II

(Lepidoptera, Sesiidae)

Zdeněk Laštůvka

Příspěvek navazuje na zprávu z roku 1982 (Laštůvka, 1982) a shrnuje nálezy jednotlivých druhů čeledi Sesiidae vesměs z území Moravy a Slovenska z let 1980 až 1987. Pozornost byla věnována všem druhům čeledi vzhledem k nedostatku faunistických údajů i u všeobecně rozšířených a běžných druhů. Při výzkumu jsem vycházel z mapy pro síťové mapování (Zelený, 1972) tak, aby bylo pokryto co nejvíce faunistických polí. Ze čtverců, kde byl již příslušný druh zjištěn (Hrubý, 1964; Kudla, 1949; Marek, 1962; Králíček, 1966, 1975; Laštůvka, 1980, 1982 a řada jednotlivých údajů v pracích citovaných vesměs v prvním příspěvku), další lokality uváděny nejsou. Tam, kde z názvu není zřejmé přesné umístění lokality, je číslo pole uvedeno v závorce za jméno obce. Většina druhů byla dochována v umělých podmínkách z housenek. V tom případě je uvedena živná rostlina, na které byl druh nalezen (nikoli všechny známé hostitelské rostliny) a rok nálezu. Tam, kde byla sbírána imága, je celé datum připojeno, u významnějších nálezů i počet zjištěných jedinců. U několika xylofágních druhů, kde je naprosto vyloučena záměna, jsou zahrnuty i nálezy charakteristických požerků housenek.

Microsphecia brosiiformis (Hb.) - *Convolvulus arvensis*, 1982 - 1984; též imága 13.7. až 2.8.; Slov.: Štúrovo-Hegyfarok (Laštůvka, 1985).

Pennisetia hylaeiformis (Lasp.) - *Rubus idaeus*, 1980 až 1987;

Mor.: Matějovec, Studená, Panské Dubenky, Nová Ves u Batelova, Volfířov, Dačice, Bohdalov, Svatka, Jimramov, Radešínská Svatka, Doubravník, Lysice, Lančov, Šumná, Šubířov (6466), Ruprechtov, Habrovany, Podivice, Morkovice, Mouřínov, Držková, Podhradní Lhota, Gottwaldov-Veliková (6772), Jasenná, Nedašov, Bylnice, Starý Hrozenkov;

Zprávy Čs. společnosti entomologické při ČSAV, Praha, 24, 1988

Slov.: Zuberec, Oravská Jasenica.

Sesia apiformis (Cl.) - Populus spp., 1980 až 1987; Boh. : Louny, Slaný; Mor. : Stonařov, Lesonice u Želetavy, Měřín, Uherčice u Znojma, Jevišovice, Budišov, Vlkov, Ořechov, Ořechov u Brna, M.Bránice, Hostěradice, Kuřim, Šatov, Jaroslavice, Hevlín, Doubravník, Ostrov u Macochy, Prostějov, Morkovice, Koryčany, Bystřice p.Hostýnem - Chvalčov, Otrokovice, Fryšták, Hluk, Holešov, Hulín; Slov. : Tr. Teplá, Trenčín, Nové Mesto n. Váhom, Hlohovec, Bánovce n. Bebravou, Žabokreky, Klátova N. Ves, Sereď, Sládkovičovo, Senec, Šamorín, Radvaň n. Dunajom, Gbelce, Želiezovce, Kálna n. Hronom, Lúčky, Lipt.Mikuláš, Lipt.Hrádok, Kriváň, Utekáč, Šafárikovo, Plešivec, Hrhov, Turňa n.Bodvou, Moldava n.Bodvou, Košice-Barca, Seňa, Nižná Myšľa, Michalovce, Trebišov, Závadka, Sobrance, Strážske, Nižný Hrabovec, M. Horeš, Král.Chlmec,Oborín, Velke Kapušany, Pavlovce n.Uhom.

Sesia bembeciformis (Hb.) - Salix caprea, S.cinerea, S. aurita, S. fragilis, 1986; Slov. : Zázrivá, Námestovo, Ústie n.Prieht., Zuberec.

Sesia melanocephala Dalman - Populus tremula, 1980 až 1987;

Mor. : Slavonice (7058), Dačice, Jihlava-Čižov, Opatov, Nové Město na Moravě, Výčapy u Třebíče, Černín u Mikulovic (u Znojma), Rapotice, Hrotovice, Rouchovany, Tavíkovice-Újezd, Lančov, Vranov n.Dyjí, Doubravník, Brno-Řečkovice, Střelice, Omice, Protivanov, Konice, Pustiměř, Bořetice; Slov. : Medovarce, Petrovce, Slov. N. Mesto.

Paranthrene tabaniformis (Rott.) - Populus spp., 1980 až 1987, imága VII. - VIII. ; Mor. : Pravlov, Lesonice (6963), Ratíškovice, Jevišovka, Uničov; Slov. : Mužla, Plešivec.

Synanthedon culiciformis (L.) - Betula, Alnus spp., 1980 až 1987;

Mor. : Svatka, V.Beranov(6560), Ostrov n.Oslavou, Jihlava-Čižov, Stonařov, Měřín-Pavlinov, Rapotice, Říčany u Brna, Protivanov, Pustiměř, Nemojany u Lulče, Žarošice, Gottwaldov-Veliková, Bylnice-Sidonie, Bystřice p.Lopeníkem; Slov. : Utekáč, Klenovec.

Synanthedon formicaeformis Esp. - Salix spp. (S.cinerea, S.viminalis, S.caprea atd.), 1980 až 1987; Mor. : Náměšt n.Oslavou (6762), Ivančice (6864), Střelice, Ořechov u Brna, D.Kounice, Lesonice (6963), Pustiměř, Morkovice, Milovice u Mikulova, Sedlec u Mikuliva; Slov. : Tr. Teplice, Závod, Turňa-Háj, též imága VII.

Synanthedon scoliaeformis (Bkh.) - *Betula* spp., 1980 a 1987;

Mor. : Žďár n.Sáz., Bohdalov, H.Dubenky, Matějovec, Slavonice, Jimramov, Olešnice, Kunštát, Bobrová, Radešínská Svratka, Měřín, Ptáčov u Třebíče, Doubravník, Protivanov, H.Kounice, Dukovany, Rokytná, Vedrovice, Citonice, Šumná, Litenčice, Morkovice, Zdounky-Milovice, Žarošice, Gottwaldov-Veliková, Lopeník; Slov. : Muránská Huta, Plešivecká pl.

Synanthedon stomoxiformis (Hb.) - *Rhamnus cetharticus*, *Frangula alnus*;

Mor. : Mohelno, Rokytná, Bítov-Cornštejn 1987, Brno-Hády 1979;

Slov. : Tr. Teplice 1980 až 1983.

Synanthedon sphecoformis (Den. et Schiff.) - *Alnus*, *Betula* spp., 1980

až 1987; Mor. : Žďár n.S.-Vatín, Ostrov n.Oslavou, Jimramov, Jihlava-Loučky, Dl.Brtnice, Matějovec, Slavonice, Moravec, Třebíč, Hrotovice, M.Krumlov, Tavíkovice, Jevišovice, Šumná, Vranov n.Dyjí, Lančov, Doubravník, Tišnov, Sloup, Blansko, Omice, Morkovice, Nesovice, Žarošice, Chříby-Stupava, Buchlovice-Stříbrnice, Gottwaldov-Veliková, Držková, Podhradní Lhota, Štítná n.Vláří, Nedašov, Bylnice-Sidonie, Hor.Němčí, St.Hrozenkov; Slov. : Tr.Teplice, Omšenie, Utekáč, Klenovec.

Synanthedon vespiformis (L.) - *Quercus* spp., *Populus nigra*, 1980 až

1987; Mor. : Ptáčov u Třebíče, Náměšť n. Oslavou(6762), Jinošov, Bojanovice u Jevišovic, Hluboké-Mašůvky, Kramolín, Trstěnice, Omice, Hrad Veveří, Podivice, Litenčice, Lovčičky;

Slov. : Čenkov (8277), Jablonov n.Turnou.

Synanthedon andrenaeformis (Lasp.) - *Viburnum lantana*, *V.opulus*, 1981

až 1987; Mor. : Sedlec u Mikulova, Háj u Suchova, Nedašova Lhota-Zápechová; Slov. : Vršatec, Tr.Teplice, Tematín, Malé Kršteňany, Čenkov, Nízké Tatry-Motyčky (800 m), Plešivec (též imága 19. až 22.7.1985).

Synanthedon flaviventris (Stgr.) - *Salix caprea*, *S.cinerea*, *S.aurita*,

S.fragilis, 1981 až 1987; Mor. : Jihlava-Vilanec, Dl.Brtnice, Radostín n.Oslavou, Jimramov, Moravec, Nové Město na Moravě, Studená, Řásná, Dačice, Mohelno, Tavíkovice, Šumná, Vranov n.Dyjí, Lančov, Uherčice, Bystřice n.Pernštejnem-Lesoňovice, Doubravník, Voděraď, Šubířov (6466), Ptení, Hvozd, Brodek u Prostějova, Ruprechtov, Habrovany, Lipůvka, Brno-Žebětín, Lovčičky, Mouřínov, Chříby-Koryčany, Buchlovice-Stříbrnice, Milovice u Mikulova, Hostýnské vrchy-Tesák, Gottwaldov-Veliková, Rajnochovice, Jasenná, Luhačovice-D.Lhota, Haluzice (6873), Nedašov, Bylnice-Sidonie, St.Hrozenkov, H.Němčí;

Slov. : Bzovík-Zemiansky Vrbovok, Hriňová, Klenovec, Zádiel, Jablonov n. Turnou (lgt. Marek a Laštůvka).

Synanthedon myopaeformis (Bkh.) - Malus, Sorbus, Crataegus spp., 1980-1987, též imága V. až VIII.; Mor. : Dl.Brtnice, Budeč, Panské Dubenky, Řásná, Studená, Stará Říše, Matějovec, Slavonice (7058), Jimramov, Olešnice, Doubravník, V.Bíteš-Přibyslavice, Osová Bitýška, Ořechov (6662), Měřín, Třebíč, Dalešice, Jevišovice, Mikulovice, Šumná, Vranov n.Dyjí, Šatov, Maršovice, M.Krumlov, Jaroslavice, Jevišovka, Jedovice, Otínoves, Habrovany, Kojetín-Křenovice, Morkovice, Moutnice, Žarošice, Archlebov, Židlochovice, Pohořelice, Hustopeče, Morkůvky, Holešov, Otrokovice, Bojkovice-Šumice;
Slov. : Čenkov, Štúrovo-Hegyfarok, Turňa-Háj.

Synanthedon conopiformis (Esp.) - Quercus spp., 1986, 1987;
Mor. : M.Krumlov, Vedrovice, V.Němčice, Pouzdřany, Orlovice, Litenčice, Milovice u Mikulova.

Synanthedon cephiiformis (O.) - Abies alba, nádory způsobené rzí Melampsorella caryophyllacearum, 1987; Mor. : Budkov u Jemnice, Šumná u Znojma, Doubravník-Běleč, Macocha, Ruprechtov, Podovice, Gottwaldov-Veliková.

Synanthedon loranthi (Kr.) - Loranthus europaeus, Viscum spp., 1980 až 1987; Mor. : Oslavany 6863, H.Kounice, M.Krumlov, Orlovice, Litenčice, Žarošice, Měnín, Pouzdřany; Slov.: Turňa-Háj, imága 16.VII.1983.

Synanthedon spuleri (Fuchs) - Juniperus communis; Mor.: Nedašov 1984;
Slov.: Tematín 1986, Domic 1985. Nová pro Moravu.

Synanthedon schwarzi (Kr. et Pov.) - Carpinus betulus, Corylus avellana;
Slov. : Podbrač, Plešivec (též imága 19.- 22.VII.1985).

Synanthedon tipuliformis (Cl.) - Ribes spp. 1980 až 1987;
Mor. : Vel.Bíteš, Ořechov, Ketkovice, Náměšť n.Oslavou, Veverská Bitýška, Lysice, Pustiměř, Morkovice, Litenčice, Skalice u Hostěradic, Šafov, Moutice, Hustopeče, Strachotín, Otrokovice; Slov. : Dražovce, Němčičany, Moča, Čenkov, Plášťovce, Šiatoroš, Plešivec, též imága VII.- VIII.

Bembecia scopigera (Sc.) - Onobrychis vicifolia, 1984 až 1987;
Mor. : Dukovany, Oslavany (6863), Čebín, Troubsko u Brna, Brno-Slatina, Hor.Bojanovice, Bořetice.

- Bembecia ichneumoniformis (Den. et Schiff.) - *Lotus corniculatus*, *Ant-hyllis vulneraria*, *Dorycnium pentaphyllum*, 1980 až 1987;
Mor.: Čebín, Němčičky u Mikulovic, Dukovany, Ostrovačice, Morkůvky;
Slov.: Skýcov, Medovarce; všechny údaje o *Bembecia scopigera* ve zprávě Laštůvky (1982) se vztahují k tomuto druhu.
- Bembecia albanensis (Rbl.) - Slov.: Bajtava, Salka 8. - 10. VIII.
1986 10 ex.
- Bembecia uroceriformis (Tr.) - Slov.: Plešivec 7.VIII.1985 1 ex.,
lgt. F. Chládek. Dosud známa pouze z okolí Štúrova (Špatenka a Laštůvka, 1983).
- Synansphecchia triannuliformis (Frr.) - *Acetosella* spp., 1980 až 1987;
Mor.: Osová Bitýška, Mohelno, Dukovany, Ostrovačice, Němčičky u Mikulovic, Šatov, Omice, D.Kounice, Pustiměř.
- Synansphecchia muscaeformis (Esp.) - *Armeria vulgaris*, 1980 až 1987;
Mor.: Šatov; Slov.: Sekule 7367, též imága VI. - VIII.
- Chamaesphecchia annellata (Z.) - *Ballota nigra*, 1985 až 1987;
Mor.: Šatov, H.Bojanovice, Kobylí (též imága VII.).
- Chamaesphecchia similis Lašt. - *Stachys recta*, 1984 až 1986;
Mor.: Brno-Stránská skála; Slov. Plešivec;
k tomuto druhu se vztahuje údaj o *Chamaesphecchia bibioniformis* v Čechách (Silbernagel, 1944) - určení uvedené ve zprávě Laštůvky (1982) není správné.
- Chamaesphecchia masariformis (O.) - *Verbascum* spp.;
Mor.: Ivančice (6964) 1980; Slov.: Jur pri Bratislave 1985.
- Chamaesphecchia leucopsiformis (Esp.) - *Tithymalus cyparissias*, 1983 až 1986; Slov.: Sekule (7367), Borský Jur (7368).
- Chamaesphecchia crassicornis Bart. - *Tithymalus virgatus*, 1983 až 1985;
Mor.: H.Bojanovice, Morkůvky housenky, Boleradice 26.VI. 1 ex., lgt. Gregor, coll. Marek; Slov.: Kiarov. Nová pro Moravu.
- Chamaesphecchia tenthrediniformis Den et Schiff. - *Tithymalus esula*, 1981 až 1987; Mor.: Ptáčov u Třebíče, Náměšt n.Oslavou (6762), Oslavany (6863), Němčičky u Mikulovic, Miroslav, Jaroslavice, Hustopeče, Bořetice; Slov.: Hrádok u Nového Mesta n.Váhom, Senec.

Chamaesphecia empiformis (Esp.) - *Tithymalus cyparissias*, 1983 až 1987; Mor.: Kramolín, Rokytná, D.Kounice, Hostěradice, Pouzdřany, Němčíčky u Bořetic, Nemojany u Lulče, Pustiměř;
Slov.: Oravský Biely Potok, Hrádok u Nového Mesta n.Váhom, Medovarce.
Chamaesphecia hungarica (Tom.) - Mor.: Podivín 25.V.1986 1 ex.

Z u s a m m e n f a s s u n g

Ergebnisse der faunistischen Untersuchungen der 35 Arten der Familie Sesiidae in Jahren 1980 - 1987 in der ČSSR. Die Mehrheit der Arten ist aus der Raupen erzogen, in diesem Fall wird die Futterpflanze und nur ein Jahr des Sammelns angeführt. Faunistisch interessant zeigen sich besonders die Funde von *Sesia bembeciformis*, *Bembecia uroseiformis*, *Bembecia albanensis* und *Chamaesphecia crassicornis*.

L i t e r a t u r a

- Hrubý K., 1964: Prodnus Lepidopter Slovenska
Králíček M., 1966: Neue Glasflügler-Art der Gattung Aegeria F.
Králíček M., 1975: Zur Bionomie und Verbreitung einiger Glasflügler - Arten aus der ČSSR
Kudla M., 1949: Aegeriidae - nesytky Olomouckého kraje
Laštůvka Z., 1980: *Chamaesphecia crassicornis* Bartel, 1912
Marek J., 1962: K výskytu některých nesytek na Moravě a Slovensku
Zelený J., 1972: Návrh členění Československa pro faunistický výzkum (úplné znění názvů těchto prací je uvedeno ve Zprávách Čs. společnosti entomologické při ČSAV, roč. 1982, str. 133 - 134).
Laštůvka Z., 1982: Příspěvek k faunistice nesytek Československa (I.), Zprávy Čs. spol. entomol. ČSAV, 18: 129 - 135.
Laštůvka Z., 1985: Praeimaginalstadien und Bionomie von *Zenoduxus brosiiformis* (Hb.) (Lepidoptera, Sesiidae). Acta univ. agric. (Brno), fac. agron., 33 (1): 163 - 166.
Špatenka K., Laštůvka Z., 1983: *Bembecia uroceriformis* (Treitschke, 1834) und *Chamaesphecia sevenari* (Lipthay, 1961) (Lepidoptera, Sesiidae) in der ČSSR. Acta univ. agric. (Brno), fac. agron., 31 (3): 159 - 165.

Adresa autora (Anschrift des Verfassers) :

RNDr. Zdeněk Laštůvka, Kuršova 22, 635 00 Brno - Bystrc.